

Nálada v ekonomike ponurá

Autori: Vladimír Peciar, Vojtech Plutzer, Branislav Žúdel

Ekonomický sentiment v eurozóne začiatkom roka klesol. Pokles je však v porovnaní s prvou vlnou oveľa menší a koncentruje sa do sektora služieb. Aktivita slovenskej ekonomiky tak začiatkom roka zvolní, ale výkon priemyslu ju podrží. Druhá vlna tak síce preruší zotavenie trhu práce, ale k výraznejšiemu rastu nezamestnanosti nepríde.

Ekonomický sentiment eurozóny v novom roku klesol

- Indikátor nákupov podnikových manažérov pre eurozónu (PMI) v januári indikuje mierny pokles ekonomiky, no nepredpovedá hlboké prepady v ekonomickej aktivite podobné tým z prvej vlny koronakrízy. Zhoršenie epidemickej situácie naprieč Európou a prísnejšie karanténne opatrenia síce v januári viedli k poklesu ekonomického sentimentu vo všetkých ukazovateľoch, naďalej si však udržiavajú značnú rezervu oproti historickým minimám z jari.
- Protiepidemické opatrenia podobne ako minulý rok vo väčšej miere obmedzujú sektor služieb, čo spôsobilo otvorenie nožníc medzi priemyslom a službami. Podľa podnikových manažérov však aj priemysel obmedzuje slabší dopyt a čoraz viac aj ponukové faktory. Okrem narušenia dodávateľských reťazcov v apríli spôsobené uzavretím výrobných hál po celom svete, bola dĺžka dodávok v januári najdlhšia od začiatku záznamov v roku 1997. Podobné závery vychádzajú aj z nemeckého indexu ekonomického sentimentu Ifo, podľa ktorého sa zotavovanie nemeckej ekonomiky kvôli druhej vlny v januári pozastavilo.
- Aktivita slovenskej ekonomiky začiatkom roka spomalí, avšak nedosiahne dno z minulej jari. Mobilita obyvateľstva zostáva v januári obmedzená nielen na Slovensku, ale aj u jeho partnerov, čo je sčasti každoročný sezónny jav.

- Do práce sa podľa údajov Google pohybuje v porovnaní so začiatkom minulého roka o tretinu menej osôb. To naznačuje, že aj výkon slovenskej ekonomiky pravdepodobne spomalí a medziročne môže byť nižší. Prepad však nebude výrazný, keďže časť ekonomiky sa prispôsobila na prácu z domu, čo síce znižuje mobilitu, ale nie aktivitu. Navyše, spotreba elektriny a aj počet najazdených km nákladnou dopravou sa po poklese v úvode roka v poslednom týždni stabilizovali. Agregátny výkon ekonomiky tak výrazne ovplyvnený nie je.

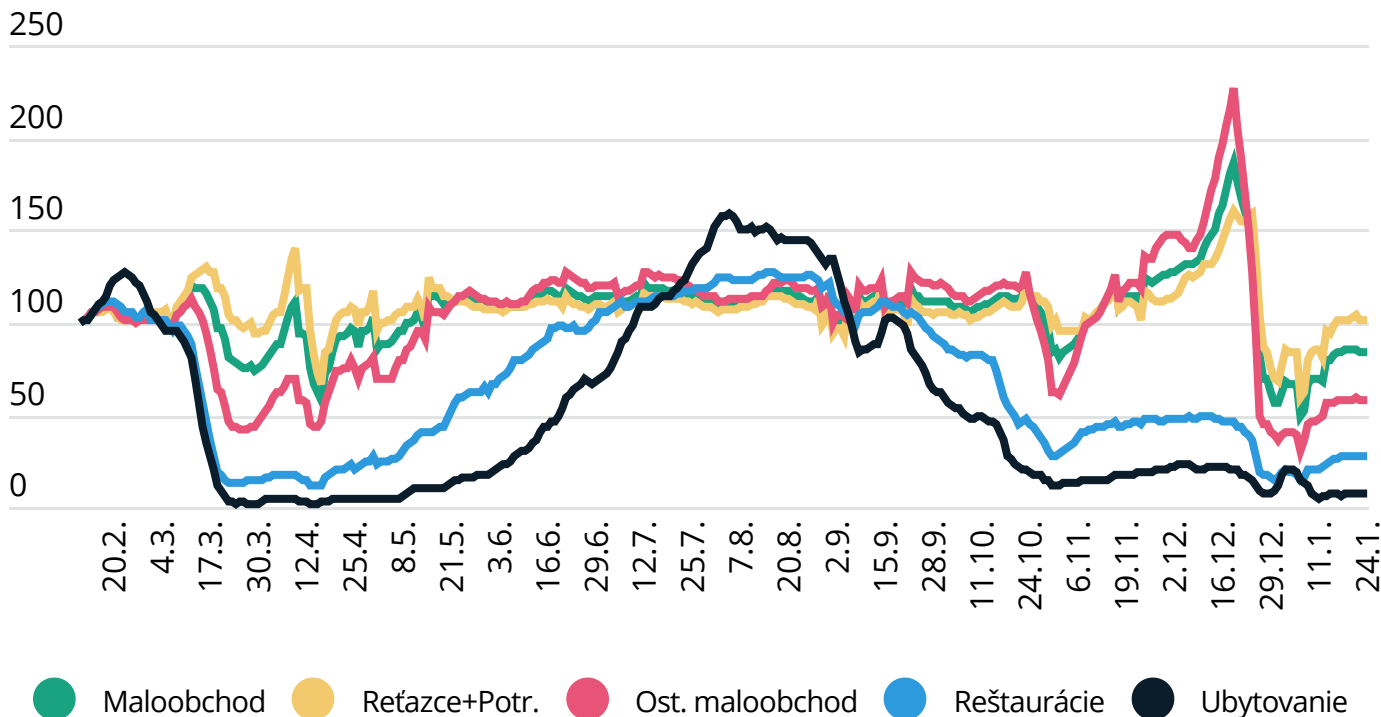

Druhá vlna prerušila zotavenie trhu práce

- Zhoršenie epidemickej situácie zatlačilo na trh práce a disponibilná miera nezamestnanosti v decembri mierne stúpila o 0,2 p.b. na 7,7 % (sezónne očistenie IFP). V porovnaní s prvou vlnou však ide o výrazne menší nárast, keď v apríli stúpila miera nezamestnanosti až o 1,4 p.b. Trh práce nedosiahne na prognózu najmä pre vývoj v službách a stavebníctve. Tržby vo vybraných sektoroch služieb a v stavebníctve v novembri síce stúpili, ale dopyt po pracovnej sile sa v týchto sektoroch znížil. Počet nezamestnaných zo stavebníctva bol v decembri na úradoch práce medziročne vyšší o 42 %. Nepriaznivá situácia v gastrobiznise spolu s koncoročným poklesom tržieb spôsobila, že na konci roka 2020 bol počet nezamestnaných z tohto sektora medziročne vyšší 2,5-násobne.
- Výraznejší nárast nezamestnanosti však tlmia podniky v priemysle, ktorým sa aj napriek druhej vlne koronavírusu v novembri darilo. Dopyt po práci v priemysle ako v jednom z mála sektorov stúpol a od júna hlási o 3500 voľných pracovných miest viac. Na zotavenie trhu práce však budeme potrebovať oživenie aj v ďalších sektoroch. Internetové vyhľadávania slovného spojenia „urad prace“ naznačujú mierne zvýšenie prítoku uchádzačov o zamestnanie v porovnaní s januármi predošlých rokov. Mobilita na pracoviskách sa nachádza na úrovniach z konca prvej vlny a sprísnenie protiepidemických opatrení zo začiatku roka s veľkou pravdepodobnosťou spomalí oživenie na trhu práce aj v prvom štvrtroku 2021.

GRAFY

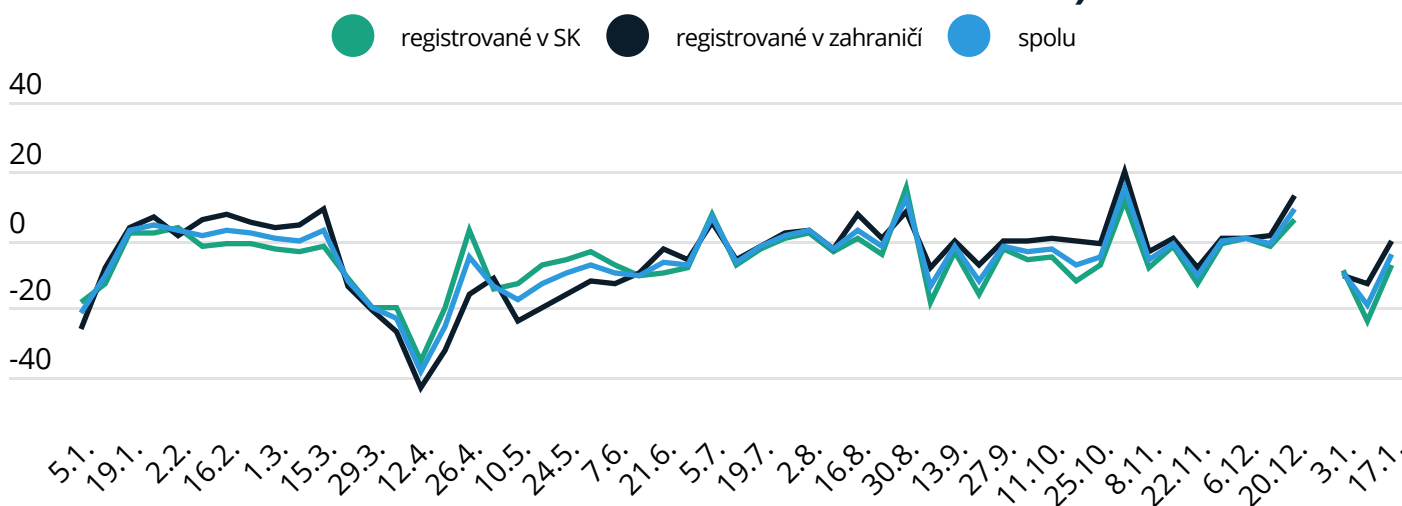
Tržby eKasa podľa sektorov, rok 2020, 2021 (index, 11.2. = 100)

Download data

Zdroj: eKasa, IFP

Počet najazdených km nákladnej dopravy (% zmena oproti rovnakému obdobiu minulého roku)

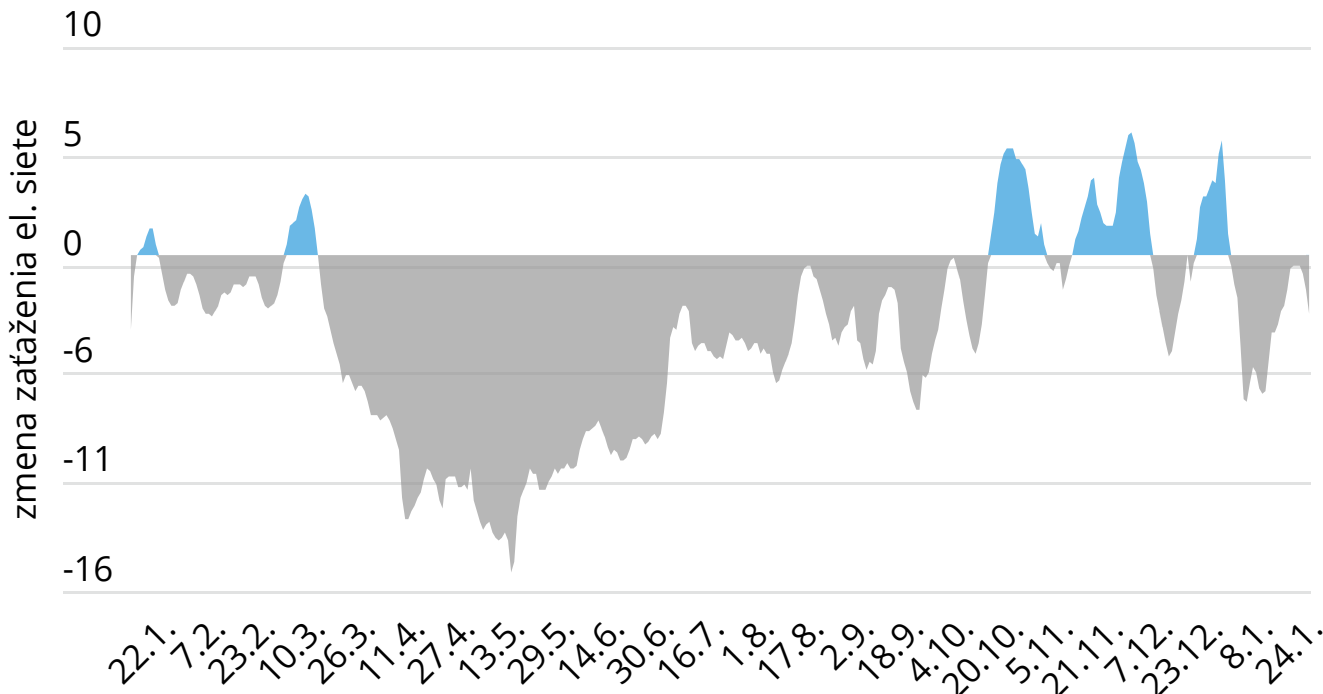

Download data

Zdroj: Skytoll, IFP

*chýbajúci údaj (registrované v SK: 106,9; registrované v zahraničí: 172,7; spolu: 130,5) v poslednom týždni roku 2020 reflektuje prudký nárast spôsobený odlišným započítaním sviatkov v porovnaní s príslušným týždňom predchádzajúci kalendárny rok.

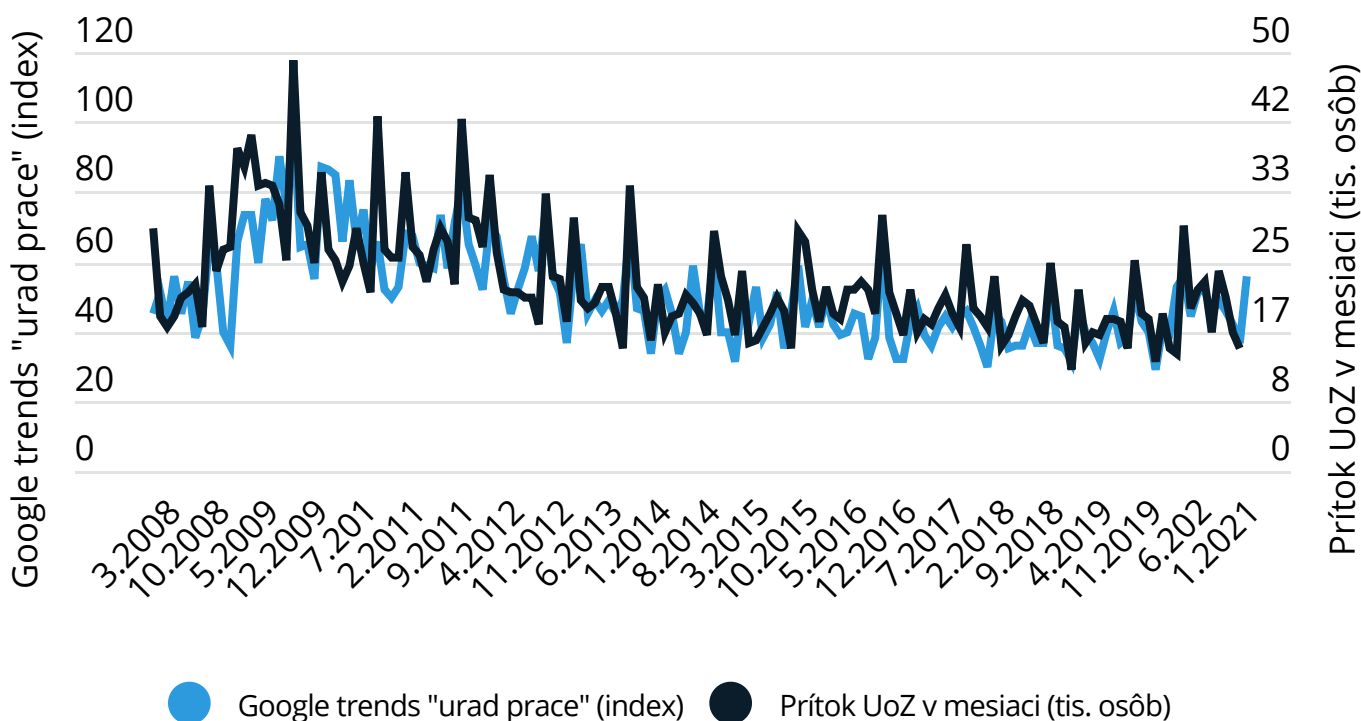
Spotreba elektriny na Slovensku v 2020 (% medziročná zmena)

Download data

Zdroj: dae, IFP

Vyhľadávanie pojmu „urad prace“ na Google a prítok do nezamestnanosti

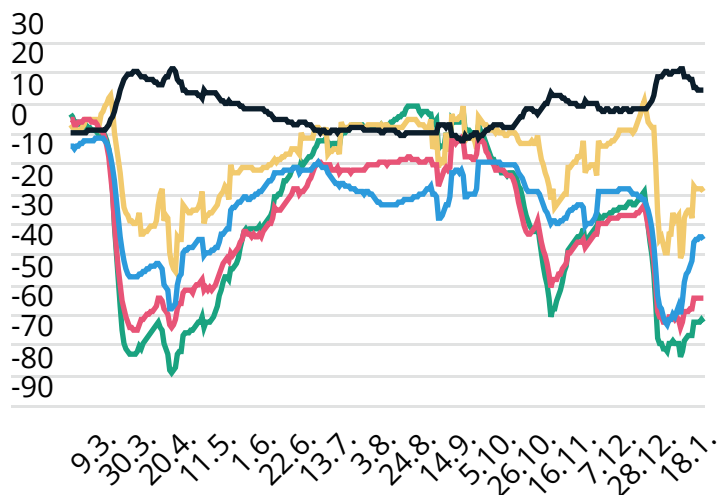

Download data

Zdroj: Google, ÚPSVaR, IFP

Mobilita na Slovensku (% zmena oproti jan. a feb. 2020, 7-dňový priemer)

- obchody a voľný čas
- potraviny a lekárne
- stanice verejnej dopravy
- pracoviská
- bydliská

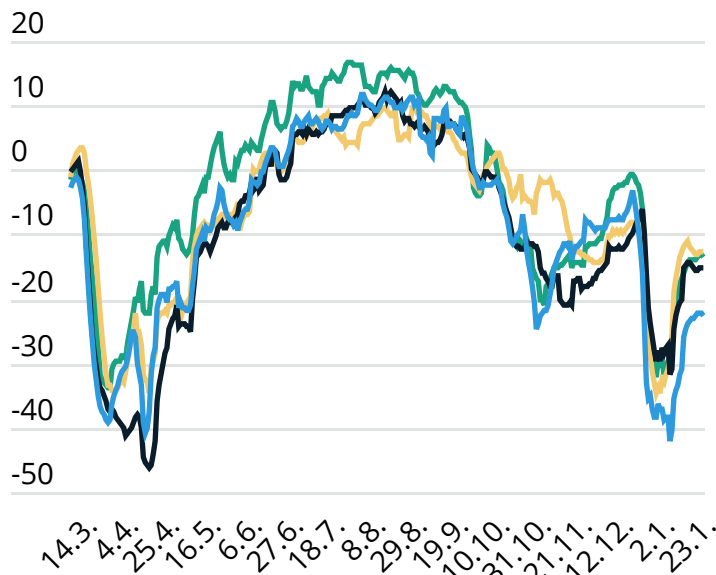

Download data

Zdroj: Google Mobility, IFP

Mobilita mimo bydliska podľa FB (% zmena oproti feb., 7-dňový priemer)

- CZ
- HU
- PL
- SK

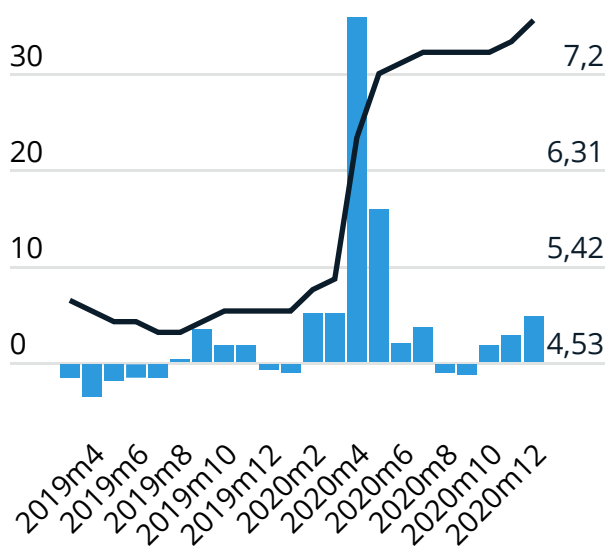

Download data

Zdroj: Facebook, IFP

Vývoj disponibilnej miery nezamestnanosti na Slovensku

- Zmena v disponibilnej nezamestnanosti (tis. osôb, SA, vľavo)
- Disponibilná miera nezamestnanosti (v %, SA., vpravo)

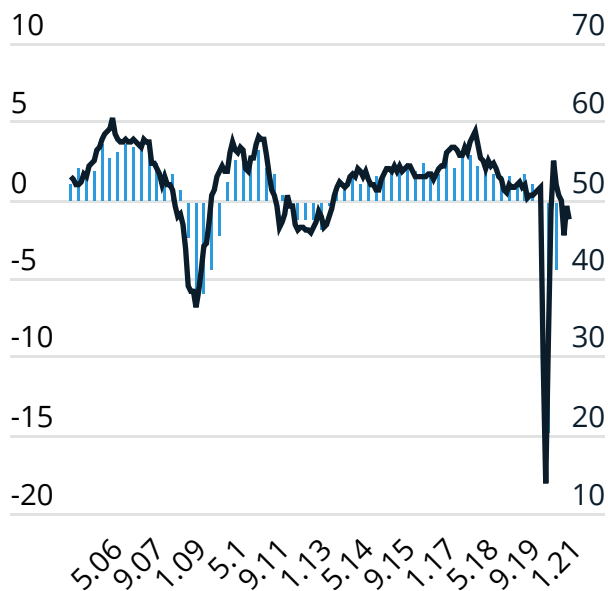

Download data

Zdroj: ÚPSVAR, IFP

Náklady nákupných manažérov podľa PMI v eurozóne

- reálne HDP (yoy v %, vľavo)
- kompozitné PMI (index, vpravo)

Download data

Zdroj: IHS Markit, Eurostat, IFP

